

ПРЕС КЛИПИНГ

13. септембар 2011.

НАСЛОВИ

Цене мирују само на папиру; (стр.2)

Дуговања су омча привреде; (стр.3)

Шошкић: Инфлација ће и даље падати; (стр.4)

Калановић: Ломе нас криза и свађе; (стр.5)

Нада за оне које послодавци одбијају; (стр.7)

Цене и даље падају; (стр.9)

Неће бити отпремнина за укупан радни стаж?; (стр.10)

Повишица ни за кутију лека за притисак; (стр.12)

Узимамо зајмове да враћамо дугове; (стр.13)

Синдикати у области просвете очекују нови талас отпуштања запослених; (стр.14)

Повећан број запослених; (стр.15)

Цене мирују; (стр.16)

Угоститељске услуге скупље 4,7%; (стр.16)

У жару игре; (стр.17)

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:344925-Cene-miruju-samo-na-papiru>

Цене мирују само на папиру

Д. М.

Поскупљења према статистици нема већ три месеца, али купци то не осећају. Појефтињења на тезгама „поништила“ раст ценовника других намирница

ДОК статистика каже да цене стагнирају, новчаници већина грађана Србије показују сасвим нешто друго. Потрошачке цене у августу, према подацима Републичког завода за статистику, први пут ове године су на нули, али су у односу на исти месец 2010. повећане за 10,5 одсто.

Пијаца нас и овог лета спасава, јер је воће и поврће сезонско појефтинило, али све остало плаћамо много скупље.

- На августовски ниво инфлације највише су утицали ценовници хране и безалкохолних пића, који су ослабили за 1,3 одсто - кажу у РЗС. - Најзаслужније је свакако поврће, које је у августу било 9,6 одсто јефтиније него у јулу, а воће за 9,1 одсто.

Највећи раст цена, посматрано по главним групама производа и услуга према намени потрошње у августу, у односу на јул, забележен је код комуникација - 5,4 одсто, због већих цена појединих услуга фиксне телефоније. Поскупела је рекреација и култура и то за 2,7 одсто, због већих цена уџбеника.

Прошлог месеца, упоредо са појефтињењем на тезгама, дошло је и до поскупљења у продавницама, пре свега, појединих врста свежег меса за 2,3 одсто, рибе 1,3 одсто, млека 1,1 одсто, шећера 1,8 одсто... Појефтињење сезонског поврћа и воћа нивелисале су тај раст цена.

Све слабија куповна моћ увелико се осећа и на пијацама, упркос осетном паду цена. А да су кућни буџети одавно истањени показује поређење кретања цена у односу на прошлу годину. Док просечни грађанин прима реално мању плату, цене су, и са овом тренутном стагнацијом инфлације, за годину дана порасле чак 10,5 одсто.

- Нема производа који од прошлог лета, дакле за годину дана није поскупео - каже Љиљана П., домаћица. - Примећујем да је сада само повољније отићи на пијацу, а у трговинама је, сигурна сам, готово све знатно скупље него пре 12 месеци.

ПАПРЕНО

СТАТИСТИКА, међутим није могла да не региструје заиста велика поскупљења на годишњем нивоу. Јестива уља у односу на август прошле године плаћамо скупље 35 одсто, а кафу и чајеве 28. За хлеб, шећер и чоколаду овог лета издвајамо за чак трећину више новца него у истом периоду лане, док су млеко, сир и јаја сада скупљи 18 одсто.

Дуговања су омча привреде

Д. М. - С. Б.

Рокови плаћања још нису ограничени, а изостали и субвенционисани кредити за ликвидност. Дobar део неликвидности генерише држава јер не плаћа јавне радове, али и преко јавних предузећа

У ИШЧЕКИВАЊУ да држава коначно испуни најављено обећање и по питању подмиривања рачуна најпре „почисти“ своје двориште, неликвидност све јаче слама привреду. Само прошлог месеца, кандидатима за стечај се придружило још 361 предузеће, а број фирми у блокади држи се на око 65.000. Истовремено, новца за субвенционисање кредита за ликвидност држава - више нема. А нема ни назнака да би банке могле да изађу са повољнијим понудама.

- Влада нема инструменте помоћу којих би могла да се успешно бави проблемом неликвидности - сматра економиста Љубомир Маџар. - Јер, да би се подигла ликвидност домаће привреде неопходно је повећати количину кредита и количину новца у систему. А, то би се сукобило са циљем да се инфлација одржи у планираним оквирима, које је поставила Народна банка Србије.

И већини привредника је јасно да у буџету нема пара за даље субвенције. Нема, међутим, ни повољнијег извора финансирања ликвидности.

- Није реално ни очекивати да држава има новца за финансирање тих кредита, јер смо, како се чује, за пола године потрошили већи део дозвољеног буџетског дефицита - каже Петрашин Јаковљевић, генерални директор „Металца“. - Неликвидност је велики проблем, а добар део генерише сама држава. Прво преко неплаћања извођача јавних радова, али и преко јавних предузећа која се не труде да буду ефикаснија у наплати својих потраживања. Држава скоро две године прича о томе да ће ограничити рокове плаћања према приватном сектору, али зашто то нису урадили до сада.

Измиривање дуговања и поштовање плаћања за наручену робу и услуге једини је начин, подсећа већина привредника, да фирме успеју да измире своје обавезе.

- Сматрам да је генератор ликвидности држава и да мора под хитно да донесе мере којим би се скратили и поштовали рокови плаћања - истиче Нинко Тешић, директор „Импол Севала“ из Севојна. - То би био добар пример и свакако би довело до побољшања ликвидности. Као претежно извозна компанија, а „Севал“ 97 одсто производње пласира на инострану тржишта, очекујемо да држава повећа расположива средства за финансирање извоза.

- Према речима Топлице Спасојевића, председника ИТМ компаније, домаћа привреда има проблем са доступношћу капитала и високе каматне стопе .

- Без тога нема неког осетнијег опоравка, јер већина компанија из свог профита сада не могу ни камате да плате, па онда „једу“ сопствену супстанцу - каже Спасојевић. - Уз то, требало би и

смањити обавезне резерве код пословних банака, као што су то чиниле многе државе у окружењу.

МАЊА ПРОИЗВОДЊА

И ДОК држава не подвуче „црту“ и не заведе дисциплину у плаћање приватном сектору, фирме немају много избора. Једна од последица је мања производња.

- Врло тешко ћемо се финансирати, јер банке нису спремне да понуде повољне услове кредитирања ликвидности - каже Раде Веселиновић, власник „Галеб групе“. - Имамо доста потешкоћа са наплатом својих потраживања, па нам недостаје средстава и за набавку репроматеријала. Зато производимо мање него што смо раније планирали.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:344926-Soskic-Inflacija-ce-i-dalje-padati>

Шошкић: Инфлација ће и даље падати

С. М.

Гувернер НБС Дејан Шошкић: Уверен сам да ће кретање економске активности бити позитивно и да ће раст бити заснован на очекиваном расту приватних инвестиција и извоза

ИНФЛАЦИЈА у Србији наставиће да опада до краја године и наћи ће се у границама планираног циља у првом полугодишту следеће године. Кључни фактори који ће утицати на њено смањење биће успорен раст цена хране, као и ниска тражња. Основни ризици да се оствари пројектована инфлација долазе од дешавања на међународном финансијском тржишту, из домена фискалне политике, као и од цена хране.

Ово је у понедељак рекао Дејан Шошкић, гувернер Народне банке Србије на конференцији за новинаре, и подсетио да, после негативне инфлације у јуну и јулу, у августу је није било. Захваљујући стабилизацији цена хране, инфлација је на међугодишњем нивоу опала у претходном месецу на 10,5 одсто.

- Народна банка Србије је, због потенцијалног негативног дејства економске кризе, снизила пројекцију раста бруто домаћег производа са три на 2,5 одсто - рекао је Шошкић. - Уверен сам да ће кретање економске активности у овој години бити позитивно и да ће раст у највећој мери бити заснован на очекиваном расту приватних инвестиција и нето извоза.

Говорећи о предстојећем ребалансу буџета за 2011. годину, Шошкић је нагласио да је став НБС да је са аспекта привредног развоја увек боље да се уштеде остварују у текућој потрошњи, а не на капиталним улагањима. Гувернер је указао и на висок ниво учешћа проблематичних кредита, којих је у јулу било 18,4 одсто. Код становништва учешће проблематичних кредита је 8,2 одсто, а код привреде 22,1 одсто и додао да њихово кретање зависи од ликвидности привреде, као и привредног раста земље.

Калановић: Ломе нас криза и свађе

Предраг ВАСИЉЕВИЋ

Потпредседник Владе Верица Калановић: Најгоре што можемо да урадимо сада јесте да се посвађамо у јагми за гласовима. Завршена је анализа рада јавних предузећа

ДОШЛО је време да Влада Србије припреми нови пакет мера како бисмо спремно дочекали нови талас економске кризе, који нам је пред вратима. Уместо прљаве кампање која се спрема, странке власти треба да збију редове и да саграде бедем за оно што нас чека.

То у разговору за "Новости" предлаже Верица Калановић, потпредседник Владе и члан председништва УРС:

- Морамо да укључимо све моторе ако желимо ствари да мењамо набоље. Не иде нам наруку ни светска економска криза, ни нестабилност на КиМ, ни то што ЕУ даје нове задатке. Али најгоре што можемо у овом тренутку да учинимо јесте да се сви растрчимо у кампању и да се посвађамо у јагми за гласовима.

* Верујете ли да ће држава смоћи снаге да одговори на нови економски цунами када сви лидери "воде своју политику"?

- Све што је усмерено на подизање стандарда грађана и ублажавање кризе мора да буде пре било какве политичке или предизборне кампање.

* Када би могле да буду усвојене нове антикризне мере?

- Кад је стигао први талас кризе, Влада је усвојила мере и подстицаје за привреду али су оне престале да се примењују у мају и почетком јуна. Од тада, привреда показује заостајање, поново бележимо пад БДП и то је озбиљно упозорење. Неопходан је нови пакет антикризних мера.

* Какав је по Србију нови аранжман са ММФ?

ВЛАДА СПОРА ЗА МЕНЕ

* ЧЕСТО сте критиковали недовољну брзину у раду Владе? Да ли се нешто поправило на том плану?

- Признајем да је мој темперамент јачи него што је темпо рада ове Владе.

- Из све снаге сам подржала споразум са ММФ из предострожности, јер је то добра порука будућим инвеститорима. Одлучили смо се за штедњу и то је добро. Али поред штедње морамо да уведемо и контролу и рационализацију трошкова. Да штедимо на стварима које најмање боле. Штедња на инфраструктури је најболнија.

* У којој мери ће нови штедљиви аранжман угрозити реализацију инфраструктурних пројеката у земљи?

- Започети пројекти неће бити значајније погођени. А они који нису почели, биће одложени. То ми се чини као најцелисходније, али ресорна министарства ће одлучивати појединачно о пројектима.

* Колико сте постигли у борби против сиве економије?

- На основу Уредбе о пореским олакшицама послодавцима, у периоду од два месеца запослено је 2.500 људи. То је исто као да смо направили пет великих фабрика у којима смо запослили по пет стотина људи. То није значајан резултат у борби против сиве економије, али је велики резултат за тих 2.500 људи који данас не стрепе да ће бити болесни, јер немају оверене здравствене књижице и не боје се да ће кад остаре бити без заслужене пензије.

* Како ће се држава борити против неликвидности у земљи у којој свако сваком дугује?

- Уредбом којом ће се ограничити рок од 60 дана за измиривање обавеза државе, локалних самоуправа и јавних предузећа према привредним субјектима.

* Постоји ли опасност да наше европске интеграције западну у ћорсокак, на шта упозоравају чак и људи из власти?

- ЕУ је наша будућност и европске интеграције су процес који морамо непрекидно да подстичемо и убрзавамо. С друге стране, морамо да будемо одговорни и за будућност деце која живе на КиМ. Оптимиста сам да ћемо добити статус кандидата.

БИЋЕ ЈОШ ВАЖНИХ ПРОЈЕКТА

* МОЖЕТЕ ли да најавите неку инвеститорску "бомбу" као што је то био "Фијат" пред прошле изборе?

- "Фијат" је, несумњиво, највећи пројекат који се појавио у последњих неколико деценија. На последњем Сиепином конкурс за привлачење инвестиција, који се завршио 9. септембра, пријавиле су се значајне компаније чија су имена позната широј јавности. То, свакако, даје оптимизам да у Србији може да буде боље и да је програм за привлачење директних инвестиција један од јасних путева којим се иде ка бољој Србији.

* Како ускладити те наше циљеве после неприхватљивог услова Немачке да повучемо институције са Косова и Метохије?

- Ангела Меркел је у Београду изнела став који је с једне стране био принципијелан и крут, а с друге реалан и, чак могу да кажем, искрен. После те посете потпуно је јасно шта ЕУ очекује од Србије у даљем процесу интеграције. Има простора да се нађе решење како бисмо наставили процес добијања статуса кандидата. Такође, неходно је наставити преговоре са Приштином како би се обезбедио максимум стандарда за грађане на КиМ. Нисмо у завидној позицији.

* Може ли се до краја мандата постићи неки договор за деполитизацију јавних предузећа?

- Козметичким променама ништа нећемо урадити. Морамо направити заједнички договор и јединствен модел. Тако да покажемо да јавна предузећа нису партијски плен. Сада је важно да

Влада, као оснивач јавних предузећа, после направљене анализе њиховог пословања, дефинише циљеве који ће као основу имати економски, а не партијски интерес.

* Социјалисти критикују ваше предлоге и тврде да они постављају у јавна предузећа искључиво стручњаке?

- Ако њихови стручњаци остављају дугове и проблеме које мора иза њих да реши Влада, онда они нису довољно велики професионалци. Хајде да распишемо објективне конкурсе, па ако нека странка има кадрове који ће да победе на свим конкурсима, немам ништа против. Али данас је партијска књижица главни, а негде и једини критеријум.

* Зашто је УРС одабрао баш децентрализацију као главну предизборну тему?

- Овакве неравномерности у развоју Србије нису више одрживе. За нас је главни задатак, пружање једнаких шанси за даљи развој свима. Да се омогући да људи сами подижу своје средине како би њихова деца остала ту да живе. То су у стању да ураде само јаки локални лидери посвећени интересима својих средина и људи који у њима живе. На следећим локалним изборима, наше листе ће носити имена тих локалних лидера.

<http://www.politika.rs/rubrike/Drustvo/Nada-za-one-koje-poslodavci-odbijaju.sr.html>

Нада за оне које послодавци одбијају

У њима радно место проналазе сакупљачи отпада, неквалификовани, особе са инвалидитетом и они који због година не могу да дођу до посла

У Србији 1,3 милиона особа није завршило основну школу

Када је пре 13 година изгубила посао графичког дизајнера Иванка Стаменовић-Грујаковић је још могла да се нада да ће, после кризе, опет живети од свог рада. У међувремену је навршила педесету годину и ушла у категорију „неконкурентних на тржишту”, премладих за пензију, а престарих за нови посао. Потенцијал у њој поново је видело тек социјално предузеће „Еко бег”, које окупља жене у њеној позицији и упошљава их на рециклирању банера са билборда и прављењу торби од тог материјала.

– Нас пет стално ради у „Еко бегу”. Новац није велики, али када имате педесетак година изгубили сте шансу за прави посао, унајмљују вас једино на црно и отпуштају чим стигне инспекција. У „Еко бегу” имамо перспективу, наш посао који, ако будемо упорне, једном може почети да доноси и добитак за нешто више од пуког преживљавања – прича Иванка Стаменовић-Грујаковић.

„Еко бег” је једно од шачице социјалних предузећа у Србији. Ова предузећа запошљавају транзиционе губитнике, необразоване и неквалификоване, особе са инвалидитетом, бивше затворенике, избеглице и расељене, оне који пате од недовољне менталне развијености. Они чине огроман проценат оних који су сада на евиденцији Националне службе за запошљавање а још већи постотак је оних који тамо нису ни пријављени јер знају да нису подобни ни за једног послодавца.

– Погледајте старосну и образовну структуру Србије. Статистички посматрано, ми смо нација све старијих људи. Око 1,3 милиона особа није завршило основну школу. Око 300.000 не уме ни да напише ни да прочита своје име. Где ће они да нађу радно место – пита Милан Кркобабић, заменик градоначелника Београда, задужен за социјална питања.

Профит социјалних предузећа се дели на плате радника и на програме за њихову едукацију и, када је реч о маргинализованим групама укључивање у заједницу. Дугорочно, сваком социјалном предузећу је циљ да раднике оспособи да нађу бољи посао. А при том се скида терет и са државног буџета, пошто се из њега бришу дојучерашњи примаоци социјалне помоћи. Отуд није чудо што социјална предузећа помажу и много развијеније државе, попут Велике Британије, где она представљају пет одсто свих тамошњих фирми и зарађују око осам милијарди фунти годишње, што је један одсто годишњег бруто националног производа те земље.

– Држава може да одобри олакшице у сфери ПДВ-а, пореза и доприноса, као и да пропише обавезу позитивне дискриминације социјалних предузећа на тендерима за јавне набавке. Те мере ће предвидети нацрт закона о социјалним предузећима, који ће бити готов у октобру – наводи Кркобабић.

Тај би закон могао да отвори радна места за оне којима сви остали прописи који налажу позитивну дискриминацију нису били од користи. Од пре годину дана држава је одредила квоте по којима класична предузећа морају да приме особе са инвалидитетом или да, уместо тога, ушлађују таксу. После охрабрујућих почетних резултата, тај закон је достигао свој лимит, а још 18.500 особа са инвалидитетом је и даље на списку Националне службе за запошљавање.

– У протеклој години упуслено је 6.000 особа са инвалидитетом, у поређењу са 200-300 особа годишње, колико се запошљавало раније. Али међу особама са инвалидитетом више нема погодних кандидата за посао, што је кривица система образовања. Власници фирми се сада жале да су, будући да више немају кога да унајме, принуђени да плаћају таксу, која је можда превисока. Зато је време да другачије поставимо систем образовања за особе са инвалидитетом и да им помогнемо да отварају сопствена мала и средња предузећа – каже Жељко Илић, из Форума младих са инвалидитетом, који ће заједно са Британским саветом организовати пројекат обуке за покретање социјалних предузећа.

Међу неколико досад отворених социјалних предузећа у Србији бескућнике, као колпортере, запошљава магацин „Лице улице”.

– Пола профита иде на зараде продаваца, а остатком се финансирају штампање и радионице за лично усавршавање. На пример, за описмењавање, али и финансијско описмењавање, подучавање тих младих људи, који су навикли да живе од данас до сутра, како да штеде. Такође, учимо их и новинарству, јер нам је циљ да они и у том смислу што брже постану

чланови наше редакције. Они су и даље веома стидљиви али се осећају много боље и сигурније зато што напокон, уместо да перу шофершајбне на semaфорима, имају, како кажу, „прави посао” – објашњава Николета Косовац, из „Лица улице”.

Владимир Вукасовић

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Cene-i-dalje-padaju.sr.html>

Цене и даље падају

После стагнирања у другом тромесечју, гувернер до краја године очекује економски опоравак, како би привредни раст достигао 2,5 одсто

Гувернер Народне банке Србије Дејан Шошкић очекује да ће цене наставити да падају све до краја године, а да ће малаксавању инфлације кумовати претежно ниска тражња, односно ниска куповна моћ грађана, о чему сведочи и смањен промет робе у малопродаји. Ипак, све то ће бити недовољно да НБС до краја ове године оствари свој основни циљ – да инфлација не буде већа од шест одсто. Очекујемо да се то догоди у првом полугодишту следеће године, још једном је поновио први човек централне банке. Иначе, у августу је раст цена на међугодишњем нивоу износио 10,5 одсто.

– Због тога је Извршни одбор НБС одлучио да додатно релаксира монетарну политику, како би се инфлација, без већих осцилација, довела до циља – овим речима је гувернер коментарисао одлуку централне банке да „појефтини новац”, односно смањи референтну каматну стопу са 11,75 на 11,25 одсто.

Како ће се ова камата, према којој се одређују камате комерцијалних банака, кретати у будућности – у највећој мери зависиће од тога да ли ће се појавити нови ризици на међународном тржишту, али и од тога како ће влада кројити фискалну политику, процењује гувернер. И док Министарство финансија, у складу са договором са ММФ-ом, увелико прекраја државну касу, односно спрема ребаланс буџета за ову годину, из централне банке саветују на који начин би требало постићи уштеде, како минус у каси не би прешао нови лимит од 132 милијарде динара.

– Из угла привредног развоја најбоље би било да се уштеде направе у текућој потрошњи. Важно је у овом тренутку бити реалан, као што је важно и поштовање фискалних правила којим се ограничава прекомерно задуживање и потрошња државе – сутерисао је гувернер.

Текући расходи у буџету подразумевају издатке за плате, пензије, доприносе, али и неометано функционисање државне управе, док капитални расходи представљају улагања државе. Досадашња пракса показује да је ребалансом буџета углавном жртвован развој, односно инвестициона, уместо текуће потрошње.

Гувернер, ипак, очекује да ће после стагнирања економског раста у другом тромесечју, до краја године бруто домаћи производ наставити да расте, иако је током минулих преговора са ММФ-ом тај раст смањен са три на два одсто.

– После релативно високог раста у првом и стагнације у другом тромесечју, очекујемо да ће, упркос нешто лошијим резултатима индустријске производње и трговине, економска активност у наредном периоду наставити да расте. Опоравак ће у трећем кварталу у највећој мери бити последица бољих резултата у сектору пољопривреде и саобраћаја – сматра гувернер Шошкић.

И раст кредита привреди и становништву наставља да успорава, док је са друге стране удео проблематичних зајмова достигао ниво од 18,4 одсто.

– И даље постоји раскорак између привреде и становништва. Односно, око 22 одсто привредника има проблема са враћањем зајмова, док је осам одсто становништва у доцњи – навео је Шошкић.

А да ли ће се проблематични зајмови смањити у највећој мери, зависиће од тога да ли ће економска активност у наредном периоду почети да расте, као и шта ће доприносити том расту.

Поводом све гласнијих захтева привредника, али и једног дела представника власти, да се смањењем обавезне резерве ослободи новац за привреду, гувернер је истакао како НБС не жели да подстиче финансирање које ствара валутне ризике и које кориснике кредита може да доведе у озбиљне проблеме. Он подсећа да је на дугорочне зајмове као и на динарске кредите обавезна резерва смањена.

А. Телесковић

<http://www.dnevnik.rs/node/43721>

Неће бити отпремнина за укупан радни стаж?

За Међународни монетарни фонд је битно да се у Србији Закон о раду промени пре избора, тврди шеф мисије ове међународне финансијске организације Алберт Јегер.

Он истиче да је Србија изгубила 20 одсто радних места у приватном сектору, делом и зато што не функционише тржиште рада те да би, да је испоштован захтев ММФ-а с претходне рунде разговора, део тих места ипак био сачуван.

Јегер каже да је и прошлог месеца с представницима Владе Србије разговарао о изменама Закона о раду које су претходно договорене, али да му је постало јасно да нема воље да се обећано спроведе.

– Људи с плаше да истуре своје главе за нешто што је макар на кратак рок непопуларна политика. То је штета – истакао је Јегер. – Нећу судити о томе колико је реално да се тај закон промени пре избора, али је за ММФ то битно. Једна од опција је да се до избора на томе ништа не ради, али је то врло лоша опција. Иако то нико у Србији не жели да чује, прилично гласно указаћемо на потребу реформе Закона о раду.

У Меморандуму који су представници ММФ-а и Владе Србије потписали у мају ове године, а који је објављен на сајту Народне банке Србије, две стране су се усагласиле, па самим тим српска страна је на договорено пристала, да се Закон о раду измени пре избора, и то у делу који се односи на отпремнине и на рад на одређено време. Наиме, закључено је да су неопходне реформе тржишта рада да би се зауставио пад броја запослених у приватном сектору, а да се то не може учинити с постојећим Законом о раду. Зато је ММФ тражио, а ми пристали, да се отпремнине за оне који остају без посла обрачунавају само на основу времена проведеног у радном односу код последњег послодавца, односно да садашњи газда не исплаћује минули рад остварен код претходног. То, пак, значи да садашњи начин обрачуна који узима у обзир кумулативну радну историју запосленог, због чега старији радници немају великих шанси да добију нови посао, одлази у историју. У договору који је постигнут нема никакве гаранције да би укидањем отпремнина на претходни рад – а многи су је у протеклим годинама добијали и по неколико пута и у великим износима – старији радници заиста добили радно место. Такође је договорено да се продужи рок уговора о раду на одређено време јер је он сада ограничен на годину дана. Тражио је ММФ, а ми пристали на то, да се спроведе и свеобухватна анализа и реформа других нефлексибилних решења на тржишту рада, укључујући и реформу политике тржишта рада и колективног преговарања. Све што је ММФ испоставио нашим властима пратило је образложење да је у протекле две године угашен велики број званичних и незваничних радних места у приватном сектору док је број запослених у државном остао исти. Слаби резултати у погледу новог запошљавања, нарочито младих и старих људи, указују на превелике трошкове запошљавања и отпуштања. Тако тврде стручњаци ММФ-а, који поручују да они не могу натерати Србију да учини оно јесте непопуларно али нужно, али су зато сигурни у то да је то кључно за поправљање инвестиционе климе.

– Веома је јасно и да тржиште рада не функционише. Сви знају за велики губитак радних места у приватном сектору. Да би се тај проблем решио недостаје политичка воља. Не само у Влади већ и код синдиката и послодаваца. На крају дана мораће да седну и постигну консензус о томе који модел раста у овој земљи желе и да то подрже. Није довољно причати како је то урадила Словачка. Морате да примените елементе те стратегије, без обзира на то што су неке од тих реформи болне. Оне се тичу прегломазног јавног сектора, тржиште рада мора да се дерегулише – поручује Јегер.

Љ. Малешевић

Пита се власт, а не синдикати и послодавци

Синдикати су на најаву да би могло доћи до измена Закона о раду, поготово када је реч о укидању отпремнина на укупан радни стаж, оштро протестовали и најавили да ће се то питање ускоро наћи на Социјално-економском савету, изражавајући протест што ни овога пута када су вођени разговори с ММФ-ом нису питани за мишљење. Послодавци, који, иначе, већ неколико година траже управо такве измене Закона о раду, спремни су да подрже Владу ако ипак подлучи да их предложи Скупштини Србије. Но, без обзира на протест и неслагање, од измена пре избора сасвим сигурно ништа бити неће јер нема те власти која би непосредно пред изборе изашла с таквим предлогом и додатно понизила иовако понижену радничку класу.

Повишица ни за кутију лека за притисак

Како се приближава октобар и друго овогодишње редовно усклађивање пензија, прогнозе о томе колико ће оне бити увећане из месеца у месец се смањују. Пре неколико

месеци вицепремијер Јован Кркобабић поручивао је најстаријима да ће октобарски чек бити увећан око пет посто, затим се „кориговао” да ће бити нешто мањи, а сада стручњаци процењују да ће просечна повишица износити нешто више од процента, тј. између један и два. Ако су рачунице стручњака, али и оних из Фонда ПИО тачне, онда ће 1,6 милион пензионера у Србији добити на октобарском чеку скромно повећање од 1,4 посто, што значи у просеку свега 350 динара више.

Да је то сада најреалнија прогноза и да је тешко очекивати више од тог повећања потврдио је и директор Сектора за финансијске послове Фонда ПИО Иван Мимић, који до ње долази на основу бруто раста друштвеног производа и стопе инфлације које формула за обрачун пензија за 1. октобар подразумева.

– Ако се суди по садашњим назнакама, односно по расту бруто друштвеног производа и стопе инфлације, могло би се предвидети да ће се од 1. октобра пензије највероватније ускладити за 1,4 посто. У овој години смо већ имали једно усклађивање и оно је износило 5,5 посто, што је био проценат већи од планираног – објаснио је Мимић.

Заиста, повећање које су пензионери добили 1. априла износило је 5,5 посто јер је тако показивала рачуница којом се усклађују пензије, а коју је утврдила сама Влада, а оверила Скупштина Србије измењеним Законом о ПИО. Сасвим је друга ствар што су и предлагач и законописац рачунали на то да ће раст бруто друштвеног производа у прва три месеца ове године бити већи а инфлација мања па ће то значити да се пензије усклађују највише два посто. Како их је стварност демантовала и рачуница показала да пензионерима следи априлско увећање од 5,5 посто, они ништа друго нису ни могли него прихватити неминовност да нађу начина да обезбеде више новца за исплату пензија него што су планирали, не само за априлско повећање пензија већ и за октобарско. Но, и у априлу је вођена полемика о томе да ли треба ићи на измену Закона о ПИО да би се пензионерима, али и запосленима у јавном сектору којима се плате усклађују по истом рецепту, смањило припадајуће повећање, а на крају је победила политика, односно чињеница да је реч о предизборној години и да се никако не смеју „наљутити” пензионери и запослени у јавном сектору који су највернији гласачи за оне који су на власти јер им је држава послодавац.

Дакле, оно што су пензионери добили у априлу, јер им је формула обрачуна ишла наруку, изгубиће сада у октобру – када је додатна криза, нагли пад производње и висока инфлација, која је неким чудом последњих месеци сведена на нулу, мада је у животу виша него икада – јер је повећање од просечних 350 динара више него бедно. Наиме, за 350 динара пензионери не могу да купе ни килограм меса, па ни кутију било којег лека за притисак. Ако се томе дода да данас чак 214.132 пензионера који су одрадили радни век прима мање од 20.000 динара месечно, као и још 11.527 бивших осигураника самосталних делатности, јасно је да њима повећање с којим треба да живе до априла наредне године, заиста мало, или готово ништа не значи.

Пензије су већ сада пале испод 60 одсто просечне плате, али оно што чека најстарије наредне године још је суморније. Јер, права криза за њих тек долази након избора, пошто онда ступа на снагу законска формула по којој ће се пензије усклађивати само с инфлацијом, а у ретким и изузетним случајевима – и с растом БДП-а. По тој формули, повишица би се рачунала само ако

раст БДП-а пребаци четири посто годишње, а већ сада је јасно да су шансе за то мале, може ће рећи и немогућа мисија.

Љ. Малешевић

Пад пензија 3,3 одсто у првих осам месеци

Пензије су и у протеклих осам месеци доживеле пад, јер сви они који данас у просеку примају 22.832 динара, што је 62,5 одсто просечне нето зараде, прошле године у исто време добијали су 65,8 одсто. То значи да пад пензија већ сада износи 3,3 одсто. Када пензије, с колико-толико повољном формулом обрачуна и усклађивања два пута годишње, бележе пад, онда је више него јасно шта их чека наредне године и да је врло близу дан када ће пензије уместо награде за минули рад бити пука социјала од које се не може саставити почетак и крај месеца.

<http://www.dnevnik.rs/node/43719>

Узимамо зајмове да враћамо дугове

Привредници и грађани су све обазривији када се задужују, а прошли месец је за кредите био готово мртва сезона. Укупна задуженост правних лица, предузетника и становништа

порасла је према јулу мање од процента – 0,9 посто – и зауставила се на суми од 1.869,74 милијарди динара. Најобазривији су били грађани, који су своја дуговања повећали 0,5 посто па су последњег дана августа износила 541,56 милијарду. За правна лица то је било 1.251 милијарда, док се задуженост предузетника зауставила на 77,30 милијарди, а то је према јулу тек један односно 1,4 посто више. Своје обавезе сви испуњавају на време колико год то могу, тако да је и доцња стагнирала и била 11,2 одсто, што је 0,1 посто боље него током јула. Највише касне правна лица – 14,3 одсто, најмање грађани – 3,6, а предузетници су у средини с 12,1 одсто кашњења.

За грађане су најзанимљивији били кредити који се воде под „остали”. То су они намењени рефинансирању старих обавеза, а уз које банке често одобре и још који динар новог дуга. Они су у августу порасли 2,8 посто те се укупна сума у Србији заставила на 35,37 милијарди динара. Све то говори да становништво све теже сервисира старе обавезе а излаз се тражи у њиховом одлагању и новим задуживањима. Нове кредите грађани су подизали за куповину или адаптацију станова – 0,4 посто више, а сума је 303,91 милијарди. Готовински кредити су и даље популарни – раст је 1,3 посто, а сума 138,66 милијарди. Пад су забележили потрошачки кредити – 0,4 одсто и сума је 40,14 милијарди. Из месеца у месец пада интересовање за пољопривредне зајмове и они су били 23,45 милијарде, а то је 2,7 одсто мање.

Константно опада број лизинг уговора: сада их је 10.375, износ дуга је 5,53 милијарди, а доцња сваког месеца помало расте. Августовска је била 10,5, или 0,2 посто више.

Од 6.527.961 текућег рачуна у Србији у доцњи је било 6,5 одсто, као и у јулу. Међутим, број рачуна који су у минусу повећао се 3,1 посто. Грађани знају да је ово скупа позајмица па је ретко користе, а податак да је више рачуна „у црвеном,” говори да су и они уредни морали да посегну за додатним новцима.

Од банкарских производа грађани су најнеажурнији код кредитних картица. Доцња је у августу била 9,2 одсто, или 0,4 посто више него током јула. Од 1.013.781 картице и одобреног укупног лимита код свих банака од 72,40 милијарде, користи се 36,29 милијарди. Упркос високим каматама, то је некада најцелисходније решење.

А општи закључак је да нам је сваког месеца помало горе.
Д. Вујошевић

ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

http://www.pregled.rs/drustvo_i_ekonomija.php?vest=95082

Аутор: Добрила Солеша

Синдикати у области просвете очекују нови талас отпуштања запослених

Од вишка глава боли

Нова школска година тек је започела, а с њом и многобројни проблеми у образовању, међу којима су и очекивана отпуштања због евидентно значајног броја прекобројних у овој стратешкој друштвеној делатности. Унија синдиката просветних радника Србије покушава да утврди колико и где има изражених вишкова, а према до сада пристиглим подацима из 11 школских управа дошло се до броја од 3.845 прекобројних. Председник УСПРС-а Драган Матијевић истиче да се ради о непотпуним подацима јер сви упитници још нису пристигли, а процењује се да би укупни резултати који се сумирају, могли да пруже далеко тамнију слику. "На основу свих предвиђања тај број би могао бити неколико пута већи, а ради се о чак 12.000 просветних радника. Највећи проблеми и страховања појављују се у средњим стручним школама, међу којима су електротехничке, прехранбене и текстилне, посебно у мањим градовима. Због велике миграције становништва ка великим центрима дошло је до значајниг осипања ђака тако да у око 500 школа иде само 1.500 ђака", истиче Матијевић. Из УСПРС-а тврде да је у последњих година дошло и драстичног опадања броја уписаних, тако да је у односу на на школску 1995/96 годину када је било 1.114.000, данас у школе иде око 900.000 полазника, због измењене демографске структуре." То значи да је током 15 година изгубљено око 220.000 ученика на нивоу целе Србије, а тај тренд, мање или више изражен, наставља се у бројним малим местима, али и градовима, напомиње Матијевић. Из ове синдикалне организације напомињу да за сада ресорно Министарство просвете проверава тачне податке на терену, како би се утврдило што егзактније стање о броју стручног и помоћног особља, ученика, као и оптималних потреба у комплетној мрежи школа. Према најавама министра просвете Жарка Обрадовића ускоро треба да се објаве прецизнији подаци који се проверавају у сарадњи са синдикатима.

Иако је било много полемика око тога како се и на који начин води кадровска и политика запошљавања у образовању уопште и по појединим образовним институцијама, у решавање тог "врућег кромпира" требало се много раније кренути. Према проценама из Синдиката образовања Србије у просвети је запослено око 140.000 запослених. "Међутим, иако је било предвиђено да се још пре неколико месеци донесе Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама, којим се, између осталог, регулише и ово најосетљивије питање, то је учињено тек недавно, наводи Бранислав Павловић, председник синдиката образовања. Сачињени предлог овог ПКУ се није могао раније усвојити, јер се чекало на кочило мишљење Министарства финансија, што је "закочило" цео процес. Овај документ потписан је као спас у "задњи час" 25. августа, а свој параф ставили су министар просвете и представници

четири репрезентативна синдиката, Бранислав Павловић, председник СОС-а, Драган Матијевић, председник УСПРС-а, Слободан Брајковић, председник синдиката радника у просвети и Томислав Живановић, председник синдиката просвете Независност. У овом акту утврђени су прецизни критеријуми за утврђивање листе технолошких вишкова, исплате отпремнина, прековременог и преконормираног рада, што је приликом маратонског штрајка изазивало највише спорења и недоумица.

Припреме за рангирање универзитета

Министар просвете и науке Жарко Обрадовић најавио је јуче да ће усаглашавањем критеријума током јесени почети припреме за рангирање универзитета у Србији. "Наша идеја је да почнемо током ове јесени и спремимо све за идућу годину", рекао је Обрадовић новинарима након састанка са учесницима Конференције универзитета Србије. Министар је истакао да су се учесници састанка сагласили да је потребно утврдити што објективније критеријуме да се не би стварала велика разлика између богатих и сиромашних универзитета, док квалитет остаје по страни. Обрадовић је додао да ће рангирањем бити обухваћени и приватни и државни универзитети. Треба, објаснио је Обрадовић, пронаћи праве критеријуме - који ће одредити вредност сваког факултета, а прилагодити их и условима у земљи. Ректор Београдског универзитета Бранко Ковачевић је навео да је рангирање "питање државе и уређеног система" и да мора бити обавезујуће за све универзитете. "Рангирање треба да каже ко је добар, а ко је лош и да створи конкуренцију и допринесе квалитету", истакао је Ковачевић, указавши на значај сарадње међу универзитетима. Тањуг

http://www.pregled.rs/drustvo_i_ekonomija.php?vest=95077

Повећан број запослених

У Србији је у јулу било 1.755.372 запослених, што је за 134 више него у јуну, али у поређењу са лањским јулом било их је мање 52.036 и притом гро смањења броја запослених односило се на предузетнички сектор - чак 49.890, а само 3.146 на правна лица. Оно што охрабрује је чињеница да је највише незапослених у јулу у односу на претходни месец било у прерађивачкој индустрији и то за 969 радника, тако да је у овој индустрији било 296.964 запослених и ово је за последње две и више деценија најбољи податак.

Број запослених повећан је и у услужним делатностима за 380, саобраћају, складиштењу и везама за 185, снабдевању водом и управљању отпадним водама за 165, пољопривреда -101 и рударство - 62. У осталим делатностима број запослених у јулу је пао и то рецимо највише у административним и помоћним делатностима - 459, затим у образовању броја запослених је смањен за 355 и у здравству за 281. Л. Ћ.

Цене мирују

Београд - Малопродајне цене робе и услуга који се користе за личну потрошњу у августу у односу на јули 2011. године остале су у просеку на истом нивоу, саопштио је Републички завод за статистику.

У односу на исти месец прошле године, цене ових производа и услуга у августу 2011. године у просеку су веће за 10,5 одсто, а у односу на децембар 2010. године за 6,2 одсто. У августу су у односу на јули највише поскупеле комуникације (5,4 одсто) због повећања појединих услуга фиксне телефоније, затим производи из сектора култура и рекреација (2,7 одсто) због већих цена уџбеника. Највише су појевтиници храна и безалкохолна пића због пада цена поврћа и воћа.

Цене осталих производа и услуга нису се битније мењале, саопштава Републички завод за статистику.

Угоститељске услуге скупље 4,7%

Извор: Тањуг

Београд -- Цене угоститељских услуга у Србији у августу ове биле су за 4,7 одсто више него у истом месецу лане, показали су подаци Републичког завода за статистику.

Храна је у августу коштала за 4,5 одсто више него у августу 2010, алкохолна пића за 7,3 одсто, док је за безалкохолна пића требало издвојити за 7,8 одсто више новца него лане.

Грађани Србије су топла и хладна предјела плаћали за 4,5 одсто више него прошле године, готова јела за 1,6 одсто, а печења и јела по наруџбини за 5,5 одсто.

Поскупљење је забележено и код варива - за 3,7 одсто, салата - за 3,2 одсто, хлеба - за 6,8 одсто и колача - за 5,8 одсто.

Цена преноћишта у августу била је за 0,4 одсто виша него у истом месецу 2010. Угоститељске услуге су за осам месеци 2011. укупно поскупеле за 4,3 одсто у односу на исти период 2010. године.

У жару игре

У Чању, комуналци су се надметали у разним рекреативним дисциплинама, од икебане до надвлачења конопца, „пунећи батерије” за радну годину

Да рекреативно спортска дружења запослених нису прошлост, доказ су и управо одржани радно-спортски сусрети комуналаца у Чању, у организацији Синдиката комунално-стамбене делатности ССС и „Рекреатурса”.

Рекреативне спортске игре биле су некад саставни део стварности наших фирми и запослених у њима. И данас се, захваљујући неким синдикатима и фирмама, повремено одржавају као вид спортског дружења и рекреације, који по стручњацима физкултуре из „Рекреатурса” представља начин да се запослени, нарочито радници тешких занимања, обавезно бар недељу дана у години активно одмарају. Активни одмор и враћање кондиције, како кажу за „Здравље”, начин је да се врати кондиција, неопходна за радну годину.

Председник Синдиката комуналаца мр Милан Грујић сматра да су управо у финансијски тешка времена потребни сарадња и фер-плеј сусрети међу запосленима. Он их је позвао да проведу бар седам незаборавних дана у радно-спортском надметању, размени знања, али и и пријатељским сусретима. Јер, у животу савременог човека оптерећеног пословним обавезама и тешкоћама то су дани „који кратко трају, а дуго се памте”, каже Грујић, „пунећи радне батерије позитивном енергијом”

На сусретима у Чању, радници су се као на најозбиљнијим „бојиштима надметали у фудбалу, одбојци, кошарци, али и пецању (у ком су се такмичиле и жене), стрелаштву, прављењу икебане и надвлачењу конопца!

М. Н.